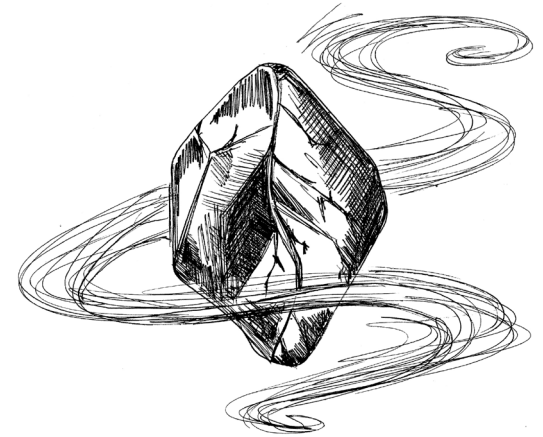

Die Osama en die Mashigo-steen

deur Ndabeni Mokoena

Baie lank gelede was daar 'n pragtige bergagtige land genaamd Matibidi. Dit was in die hart van Afrika geleë. Daar was baie dorpies in daardie streek, maar daar was altyd vyandigheid tussen die dorpies wat tot ontelbare oorloë gelei het. As straf het die Osama, die Skepper van alles, die oranje Balois, 'n magiese ras jagluiperds, na die land van Matibidi gestuur. Die mense het vir hul lewens gevrees.

Die oranje Balois het gekom om die harte van die mense te ondersoek. Die wie se harte goed was, is gespaar, terwyl diegene met boosheid in hul harte na die heilige Mapungubwe-grotte geneem is. Net 'n paar honderd mense het in Matibidi oorgebly. Die oorlewendes het tot die Osama gebid vir vergifnis. In antwoord het die Osama 'n witruis-klip geskep wat 'n Mashigo-steen genoem is. Solank die steen aktief was, sou die oranje Balois nie na die dorpie terugkeer nie.

Die Mashigo-steen het elke oggend so helder soos die son gegloei. Die Mapulana, die inwoners van Matibidi, het dit bewonder. Hierdie vlak van konstantheid was ongehoord. Ná dertig jaar het die profetes, Naledi, egter met 'n boodskap van die Osama verskyn.

Naledi het gesê: “Hier is die Osama se woorde: ‘My volk, Mapulana, ek het vir julle dertig jaar kans gegee. Nou is ek ontevrede dat julle nie verander het nie. Julle het steeds dieselfde boosheid in julle harte. Nou bring ek weer oordeel oor Matibidi.”

’n Groot vrees het oor Matibidi gekom en ’n donker wolk het oor die Mapulana gehang. Die Mashigo-steen se gloei was gedemp soos ’n sterwende ster. Vir die mense van Mapulana was die moontlike gevolge te vreesaanjaend om aan te dink. Tshogofatso en Mmaphefo was nog kinders toe die oranje Balois die dorpe van Matibidi die laaste keer geteister het. Hulle het ’n wyse ou man met die naam Johan-Pitsedisuleyang, wat destyds die mense aangemoedig het om tot die Osama te bid, onthou. Hulle het gedink dat hierdie wyse ou man dalk nou weer sou weet wat om te doen, maar hulle moes hom eers opspoor. Die laaste inligting was dat hy op Phiri-berg woon. Hul tog kon begin.

Die volgende oggend het Tshogofatso en Mmaphefo na Phiri-berg toe begin loop. Onderweg het hulle besef dat hulle ’n manier moes uitdink om te skat hoe intens die Mashigo-steen die volgende dag sou gloei. Hulle het geweet dat die Mapulana-mense nie hul slegte gedrag onmiddellik sou kon verander nie.

Toe hulle die berg uitklim, het hulle tot die gevolgtrekking gekom dat die beste stap sou wees om te skat watter patroon die intensiteit van die Mashigo-steen sou volg. Naby die bergpiek het hulle ’n grot gevind waar hulle Johan-Pitsedisuleyang in lewende lywe aangetref het. Hy het erken dat hy dalk nie van baie hulp kon wees nie, maar as hulle die nag sou oorbly, hy dalk teen dagbreek meer hulp sou kon bied.

Net voor hulle aan die slaap geraak het, het hulle uitgevind dat Johan-Pitsedisuleyang ’n man vol openbarings was. Hy het beklemtoon dat die Mashigo-steen se grootste waarde in sy konstantheid (stasionariteit) lê.

Hy het dus seker gemaak dat hulle dit as stasionêr beskou. Vir Tshogofatso en Mmaphefo was dit verbasend om te dink dat die liguitstraling van die Mashigo-steen nie afhanklik was van hoe lank dit al gegloei het nie. Só ’n beginsel kon al hul teorie in iets prakties saamsnoer. Die oggend sou nog veel meer bring.

Johan-Pitsedisuleyang het voorgestel dat die sondes van die mense van Matibidi konsekwent was met ekologiese en omgewingsveranderinge. Wanneer daar genoeg reënval en oorvloedige kos was, het die mense wetteloos opgetree en baie bose dade gepleeg.

Tydens droogtes en hongersnood het die mense met deernis teenoor mekaar opgetree en was hulle aan Osama se wette gehoorsaam. Johan-Pitsedisuleyang het voorgestel dat mense se gedrag tendens stasionêr was, spesifiek ’n seisoenale tendens (volgens trigonometrie funksies). Tshogofatso en Mmaphefo het nie die mense se gedrag as ’n groot bydraende faktor tot die gloei van die Mashigo-steen gesien nie. Terwyl hulle na Johan-Pitsedisuleyang se wysheid geluister het, het hul onkunde duidelik geword. Maar daar was steeds meer om te leer.

Hy het gesê dat, al kon hierdie “raai”-strategie die mense help om te voorspel wat met die Mashigo-steen sou gebeur, dit steeds nie die punt was nie. Hy het voorgestel dat, as die mense dit in hul harte kon vind om vriendelikheid en liefde aan te gryp, hulle vrede met die Osama kon maak.

Tshogofatso en Mmaphefo het die grot met insig en ’n hele paar gedagtes en idees verlaat. Hulle het onthou dat daar ’n skriba vir al die dorpe van Matibidi was wat handgeskrewe verslae van die daaglikse gebeure in hierdie groot land gehou het.

Hulle het rondgespeel met die idee dat, as die gebeure gegradeer kon word volgens hoe die mense hulle gedra het (sleg tot goed, verkieslik van 0 tot 1), hulle ’n maatstaf van gedrag sou hê. Die skriba het ook rekord gehou met die liguitstralingsintensiteit van die Mashigo-steen. Só het hulle dus die vorige datastelle gehad, wat gebruik kon word in ’n rekursiewe “raai”-stelsel om toekomstige gedrag te bepaal.

Hulle het aanvaar dat, gegrond op Johan-Pitsedisuleyang se konstantheid-bewering, hierdie datastelle elke dag waarskynlik min of meer dieselfde was. Hulle het ook nou vorige datastelle gehad wat metings oor die Mashigo-steen gegee het. Hulle het besef dat hulle nou 'n volwaardige "raai"-stelsel kon maak. Tot hul verbasing het hulle egter nie vervuld of verlig gevoel nie.

Die dood van die Mashigo-steen was onvermydelik. Tshegofatso en Mmaphefo het geweet dat die dood van die steen nie die harte van die mense sou verander nie. Hulle sou die hart van die Mapulana moes verander om hul mense te help om vriendelikheid en liefde aan te gryp.

Geboorte en dood staan in teenstelling met mekaar. Die dood van die Mashigo-steen het nie as 'n verrassing gekom nie en het gelyk of dit die begin van die einde van die Mapulana aankondig. Maar lesse van hoop en prediking van liefde en vriendelikheid het tot nuwe gedrag onder die Mapulana gelei. Van toe af het daar vrede in die hele land geheers.

